

Správa o činnosti

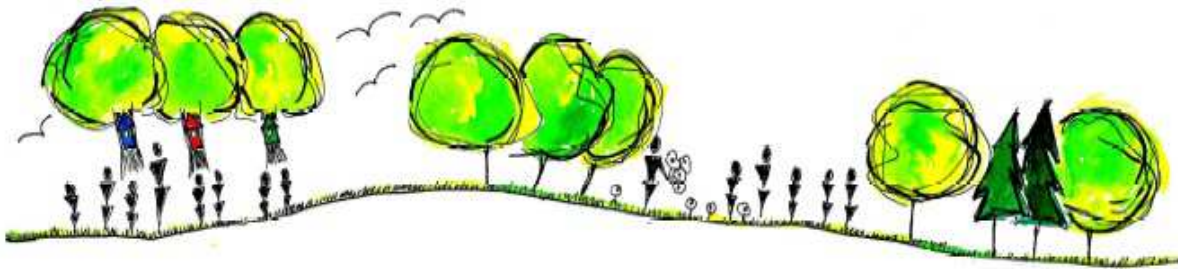
za rok 2011

Združenie Slatinka

Združenie Slatinka je občianske združenie, ktoré vzniklo v roku 1993 ako reakcia občanov na znovuoobnovenie projektu kontroverzného vodného diela Slatinka. Naším poslaním je ochrana životného prostredia a prírodných hodnôt, účasť na rozhodovaní o projektoch a dokumentoch s vplyvom na životné prostredie a environmentálna výchova a vzdelávanie, najmä detí a mladých ľudí.

Združenie Slatina pôsobí predovšetkým v regióne Zvolena a okolia, časť našich aktivít má celoslovenský dosah. Našími partnermi sú občania v regióne, kde pôsobíme, samosprávy a orgány štátnej správy, mimovládne organizácie aj akademické inštitúcie. Sme členom zoskupenia Ekofórum a miestnej Platformy MVO Zvolena, pôsobíme ako vysielajúca a prijímajúca organizácia v rámci programu Mládež v akcii (Európska dobrovoľnícka služba).

V roku 2011 pracovali v združení postupne 5 zamestnanci na skrátenej pracovnej úvazok, väčšina aktivít bola zabezpečovaná prostredníctvom dobrovoľníckej práce.

V roku 2011 Združenie Slatinka pracovalo na týchto projektoch:

- Zachráňme Slatinku!
- Environmentálna výchova a vzdelávanie (vrátane projektu CYKLODUCH)
- Zvyšovanie účasti verejnosti na rozhodovaní / Ekoporadňa Zelená skrinka
- Ochrana mokradí a vodných tokov (projekt Lanice)

**Združenie Slatinka
ul. Bela IV. č. 6, P.O. BOX 67
960 01 Zvolen
slatinka@changenet.sk, 045 5335 701**

ZACHRÁŇME SLATINKU!

Cieľom dlhodobého projektu *Zachráňme Slatinku!* je záchrana a oživenie dedinky Slatinka a zároveň presadenie alternatív ku kontroverznej stavbe vodného diela, ktoré je plánované medzi Zvolenom a Zvolenskou Slatinou už viac ako 50 rokov. Aktivity na tomto projekte tradične robíme v partnerstve so Spoločnosťou priateľov Slatinky, ktorá združuje pôvodných obyvateľov dedinky, ich potomkov a priateľov dedinky.

Rovnako ako minulé roky, časť aktivít v tejto oblasti sa týka informovania autorít a verejnosti o procese a súvislostiach v rozhodovaní o kontroverznej stavbe priehrady, ktorá by v prípade realizácie negatívne ovplyvnila ekologickú stabilitu celého údolia rieky Slatiny. Druhá časť aktivít smerovala k oživeniu dediny Slatinka. Jej súčasťou boli aj aktivity v bývalej škole, ktorú postupne premieňame na centrum zaujímavých environmentálnych a vzdelávacích aktivít pre rôzne skupiny verejnosti, najmä deti a mladých ľudí.

S cieľom upozorniť na reálne alternatívy využitia údolia rieky Slatina bez vodného diela sme pripravovali a distribuovali informácie o prírodných hodnotách územia, o sociálnych, environmentálnych aj ekonomických dopadoch plánovanej stavby a to už v etape jej prípravy. Informácie sme zasielali autoritám najmä na miestnej úrovni, predovšetkým členom odborných komisií a poslancom obecného zastupiteľstva vo Zvolenskej Slatine resp. mestského zastupiteľstva vo Zvolene. Zasielali sme pripomienky k územnoplánovacím dokumentom, aj listy rôznym orgánom verejnej správy.

V dedinke Slatinka sme od jari do jesene organizovali pestré aktivity pre deti, mladých ľudí aj ich rodičov s cieľom informovať čo najširšiu skupinu verejnosti o hodnotách dedinky aj okolia: okrem niekoľkých dobrodružných poznávacích vychádzok s odborným výkladom sme zorganizovali aj fašiangové stretnutie s pečením šišíek, výrobu „bydliska“ pre ježkov aj užitočný hmyz v záhrade, tradičné pranie kobercov v potoku, ale aj skutočnú svadobnú hostinu. V spolupráci s občianskym združením INEX Slovakia sme v júli 2011 pripravili prvý medzinárodný tábor dobrovoľníkov, počas ktorého mladí ľudia z Kórei, Nemecka či Francúzska čistili chodníky a pasienky v okolí dediny, robili plot v záhrade školy či značili existujúci náučný chodník popri rieke. Na konci augusta sa konalo aj stretnutie rodákov, ktoré bolo spojené s valným zhromaždením Spoločnosti priateľov Slatinky.

Starali sme sa o náučný chodník údolím Slatiny, po ktorom sme príležitostne sprevádzali slovenských aj zahraničných záujemcov, najmä deti a mladých ľudí.

Pokračovalo vydávanie občasníka o aktuálnom dianí v Slatinke, pričom v roku 2011 vyšli spolu tri čísla hlásnika. Vydali sme aj zaujímavú publikáciu o dedinke, ktorá okrem receptov na koláče obsahuje aj spomienky na zvyky a najdôležitejšie sviatky počas roka, súpis starých názov domov vrátane ich mapy, ako aj staršie aj nové fotografie z dedinky a okolia.

V rámci projektu „Posvietme si na ...“ pokračovali administratívne aktivity potrebné k sprevádzkovaní osvetlenia verejných priestorov v Slatinke pomocou zatiaľ na Slovensku menej používaných, ale veľmi efektívnych LED svietidiel do exteriéru. Po prekonaní rôznych nástrah sa podarilo na konci roka 2011 zabezpečiť demontáž všetkých starých svietidiel a ich zneškodnenie príslušným spôsobom, na stĺpy tiež boli inštalované držiaky na nové svietidlá, ktoré budú osadené v r. 2012, hneď ako to počasie dovoľí.

ENVIRONMENTÁLNA VÝCHOVA A VZDELÁVANIE

Aktivity v rámci projektu environmentálnej výchovy sú každoročne veľmi rôznorodé a vo veľkej miere súvisia s ostatnými projektmi, ktoré Združenie Slatinka realizuje. Pravidelnú environmentálnu výchovu sme robili v troch základných a dvoch materských školách. Okrem toho sme príležitostne resp. na požiadanie pripravovali aktivity aj pre ďalšie školy, vrátane stredných a vysokej školy. Vydali a distribuovali sme rôzne informačné materiály, usporiadali sme exkurzie a pozorovanie prírody, land-artové stretnutia, diskusie, pracovné stretnutia aj premietania. Aktivity v rámci environmentálnej výchovy a vzdelávania sme organizovali vo vyučovacom aj mimovyučovacom čase.

V r. 2011 sme začali nové aktivity v rámci projektu *CYKLODUCH*. Jeho cieľom je spropagovať dobrovoľníctvo medzi mladými ľuďmi vo Zvolene - ako reálnej možnosti sebarealizácie, získavania nových vedomostí a zručností a ako reálnej možnosti ovplyvňovania riešenia problémov životného prostredia v meste, kde mladí žijú alebo trávajú podstatnú časť dňa. V rámci projektu boli najskôr vyškolení niekoľkí mladí ľudia – absolvovali študijnú cestu do Prahy a do Piešťan, a niekoľko vzdelávacích stretnutí vo Zvolene. Títo mladí dobrovoľníci po vyškolení spolu s deťmi formou dobrovoľníckej práce mapujú a neskôr aj vyznačia bezpečné cesty do 3 základných škôl vo Zvolene, pri mapovaní využijú aj výstupy z prieskumu o používaní áut na cesty do školy. Výstupy z projektu budú použité pri rozhodovaní miestnych autorít a tiež sprístupnené formou výstavy na paneloch aj na webe cez aplikáciu umožňujúcu postupné dopĺňanie informácií. Súčasťou aktivít je aj niekoľko verejných propagačných akcií, napr. Deň bez áut a pravidelné cyklojazdy.

Z tradičných akcií sme opäť pripravili Deň Zeme, tentoraz s podporou niekoľkých silných partnerov, ako je Mesto Zvolen, ŠOP SR – Správa BR CHKO Poľana, Prírodovedecké oddelenie Stredoslovenského múzea v Banskej Bystrici či Slovenská akadémia vied – Ústav ekológie lesa. Veľkú pomoc pri príprave a zabezpečení poskytli mladí ľudia, dobrovoľníci z radov študentov fakulty ekológie, ale aj MVO pôsobiacich vo Zvolene. Všetky deti dostali o účasti na Dni Zeme certifikát, spolu sa akcie zúčastnilo takmer 750 detí MŠ a ZŠ zo Zvolena. Pre širokú verejnosť bol určený koncert Kataríny Koščovej v rámci Dní Zeme v kaplnke zámku, ktorý si už našiel tradičných návštevníkov a pritiahol pozornosť mnohých záujemcov.

Na jeseň sme na Laniciach pripravili už štvrtý Deň pre Lanice, ktorý bol v prvom rade venovaný slávnostnému prezentovaniu ďalšej upravenej časti parku Lanice – aleje topoľov v centre parku, kde pribudli drevené informačné a náučné prvky, boli ošetrované stromy a spriechodnená cesta stredom aleje. Viac informácií o týchto aktivitách nájdete v ďalšej časti správy o činnosti.

Dôležitú časť aktivít v rámci environmentálnej výchovy tvoria dlhodobé aktivity zamerané na rozvoj zručností detí a mladých ľudí. Ich cieľom je naučiť túto cieľovú skupinu používať také zručnosti, ktoré im umožnia aktívne sa zúčastňovať rozhodovania o veciach, ktoré ich zaujímajú. Nemusí ísť pri tom iba o veci týkajúce sa životného prostredia. Súčasťou aktivít sú aj semináre a stretnutia pre dôležitých dospelých, najmä pedagógov ZŠ a mladých ľudí, ktorí budú v budúcnosti pôsobiť v školách.

ZVYŠOVANIE ÚČASTI VEREJNOSTI NA ROZHODOVANÍ / EKOPORADŇA ZELENÁ SKRINKA

Bezplatná ekoporadňa poskytuje rady a informácie o životnom prostredí občanom regiónu Zvolena už sedem rokov. Ekoporadňa bola k dispozícii telefonicky, e-mailom, poštou aj osobne, pravidelne sme aktualizovali aj informácie uvedené na www stránke, kde sme pridali aj ďalšie precedentné rozhodnutia o životnom prostredí.

Vo väčšine prípadov sme záujemcom o informácie z ekoporadne poskytovali kontakty, precedentné rozhodnutia, vzory podaní a podnetov. V prípade niektorých zložitejších prípadov, príp. keď nebolo možné podať podnet zo strany klienta (napr. z dôvodu ohrozenia zamestnania) sme podávali podnety my. Pokračujeme v zapájaní sa do správnych konaní, v ktorých môže byť dotknuté právo na priaznivé životné prostredie, z rovnakého dôvodu sme pripomienkovali aj viacero územnoplánovacích dokumentácií riešiacich využívanie plôch v meste Zvolen, príp. ďalších mestách a obciach v okolí.

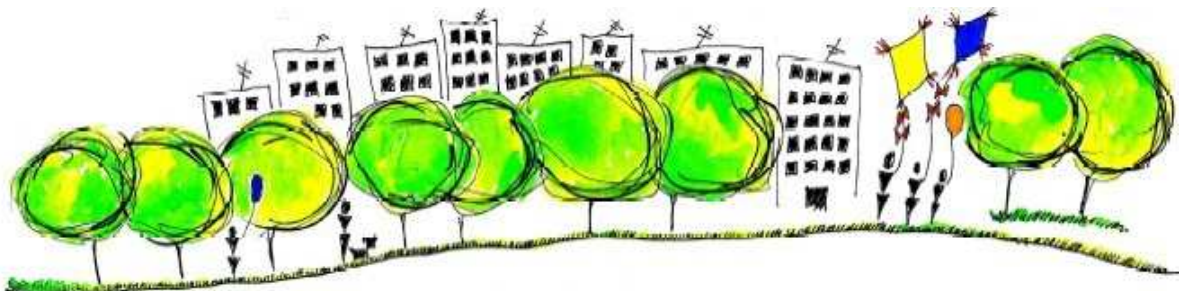
Osobitnú časť aktivít v tejto oblasti predstavujú aktivity venované deťom a mladým ľuďom. Vychádzame pri tom zo skúsenosti, že najmladší obyvatelia miest a obcí, hoci budú v najväčšej miere znášať dôsledky dnešných rozhodnutí, majú iba málo možností tieto rozhodnutia ovplyvniť. Dôvodom sú predovšetkým chýbajúce nástroje na reálnu participáciu, ale aj malé skúsenosti a zručnosti u mladých ľudí resp. nedostatok pozitívnych skúseností, že aktivity mladých ľudí mali reálny výstup a niečo ovplyvnili. V praxi sa participácia detí a mladých ľudí realizuje prostredníctvom diskusií, vzdelávacích stretnutí, individuálnej a skupinovej práce, motivačných exkurzií a umožnenia praktických riešení konkrétnych problémov, ktoré mladých trápia.

OCHRANA MOKRADÍ A VODNÝCH TOKOV / MESTSKÝ PARK LANICE

Vo Zvolene sa z rôznych príčin zachovalo množstvo zvyškov prírodných lokalít, ktoré majú v mestskom prostredí veľký význam nielen z hľadiska zachovania biodiverzity krajiny, ale aj z hľadiska priameho vplyvu na životné prostredie mesta. Väčšina prírodných lokalít bola v územnom pláne mesta Zvolen definovaná ako miesta s prioritnou funkciou ochrany prírody.

V roku 2011 sme pokračovali v starostlivosti o jazierko na Laniciach a jeho okolie, v ktorej nám pomáhali aj mladí ľudia – predovšetkým z Fakulty ekológie a environmentalistiky TU vo Zvolene a gymnázia Ľ. Štúra, ktorí sa zúčastnili jarnej a jesennej brigády zameranej na čistenie lokality od odpadu. V prevádzke sme udržiavali 5 informačných tabúľ o prírodných lokalitách Lanice, Dolné Lanice a údolí Slatiny nad Zvolenom. Tak ako po minulé roky, prírodné lokality sú významnou príležitosťou pre výchovné aktivity – poskytovali sme podklady pre spracúvanie rôznych ročníkových a semestrálnych prác študentov stredných a vysokých škôl.

Okrem priamej starostlivosti o prírodovedecky najcennejšiu časť parku (jazierko) sme sa sústredili aj na ďalšie časti parku. Začali sme s unikátnou a vizuálne veľmi nápadnou dominantou centra Laníc – topoľovou alejou, kadiaľ kedysi viedla cesta. Cestičku sme spriechodnili a obnovili, zabezpečili sme odborné ošetrovanie topoľov tak, aby sa predĺžila ich životnosť a cestička pod nimi bola zároveň bezpečnejšia pre návštevníkov parku. V aleji pribudla jedna veľká a tri menšie informačné tabule s mapou a informáciami o parku, ako aj drevené náučné prvky pre deti o prírodných hodnotách tejto lokality. Aleju skrášľujú aj jednoduché nové lavičky a búdky pre vtáky. V ďalšom období by sme chceli do aleje inštalovať aj drevené sochy – strážcov, ktoré by mali vzniknúť počas terénneho workshopu mladých umelcov a dobrovoľníkov na jar 2012.

Stručná finančná správa za rok 2011

Príjmy za rok 2011

celkové príjmy za obdobie 01. 01. – 31. 12. 2011: 60 675 €

Z toho boli

- granty: 57 150 €
- asignácia 2 % dane: 420 €
- ostatné: 41 €
- príspevok z Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny: 3 064 €

V roku 2011 sme realizovali vďaka grantovým príjmom tieto projekty:

- Nadácia pre deti Slovenska z Fondu Hodina deťom - projekt Chápadlo (2010 – 2011) a projekt CYKLODUCH (2011 – 2012)
- Nadácia INTENDA – projekt CYKLODUCH (2011) a Prechod alejou (2011)
- Nadácia ORANGE – Blato, listie, reďkvičky (2011)
- Nadácia Ekopolis z programu Úsmev pre strom – Prechod alejou (2011)
- GEF/SGP – Posvietme si na ... (2010 – 2012)
- Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR cez program ADAM2 administrovaný IUVENTA (2011)

V grantových príjmoch sú zahrnuté aj príjmy v rámci Európskej dobrovoľníckej služby - programu Mládež v akcii. Z asignácie 2 % dane bolo prijatých ... € z dane fyzických osôb.

Výdaje za rok 2011

celkové výdaje za obdobie 01. 01. – 31. 12. rok 2011: 68 015 €

Z toho boli:

- personálne náklady: 17 632 €
- nájomné: 3 035 €
- komunikačné náklady: 1 240 €
- kancelárske potreby a spotrebný materiál: 2 527 €
- cestovné a doprava: 2 435 €
- priame náklady na hostovanie európskych dobrovoľníkov (vreckové, stravné): 9 455 €
- tlač a kopírovanie: 1 562 €
- strava a občerstvenie: 875 €
- ostatné (publikácie, ubytovanie, náradie, vybavenie kancelárie, zakúpenie solárneho systému, počítač, poplatky): 29 254 €

Rozdiel medzi príjmami a výdajmi je spôsobený tým, že na účet boli prijaté platby za aktivity realizované v minulosti (záverečné platby projektov bežiacich v r. 2010) a naopak - niektoré záverečné platby z projektov uzavretých v r. 2011 nám ešte neboli vyplatené.